

Кафедра «Екології»

1. **Ремез Н. С. Влияние формы полигона твердых бытовых отходов на его деформированное состояние с учетом грунтового основания/ Н. С. Ремез, Т. А. Осипова // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут" Серія: Гірництво. – 2016. – Вип. 30. – С. 5-11. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKPI_gir_2016_30_3.**

Проведено математичне моделювання напружено-деформованого стану полігону твердих побутових відходів для прогнозування його стійкості і можливого використання в якості основи споруди. Досліджувався вплив форми полігону і різних ґрунтів основи на осадку тіла полігону.

2. **Гайко Г. І. Система автомобільних тунелів як спосіб розв'язання транспортних і екологічних проблем мегаполісу / Г. І. Гайко, В. П. Булгаков, М. О. Сіверін // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Серія: Гірництво. – 2016. – Вип. 30. – С. 196-206. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKPI_gir_2016_30_29.**

Розглянуті транспортні й екологічні проблеми мегаполісів. Запропонований геоурбаністичний підхід їх вирішення шляхом транспортного освоєння підземного простору. Проаналізовані перспективи будівництва системи автомобільних тунелів у Києві. Представлений новий спосіб вентиляції автомобільних тунелів, спрямований на очищення вихідного повітря тунелів. Наведена методика морфологічного аналізу для стратегічного планування підземного простору мегаполісу.

3. **Прибилова В. М. Порівняльна характеристика нормативів якості питної води, що застосовуються в окремих країнах світу / В. М. Прибилова // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Геологія. Географія. Екологія. – 2016. – Вип. 44. – С. 55-62. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhG_2016_44_9.**

У статті надана порівняльна характеристика нормативів якості питної води в різних країнах світу і Директиви ЄС. Дана оцінка кількості контрольованих показників якості води по окремих країнах світу. Доведено, що підвищення якості питної води можливо досягти шляхом комплексного вирішення низки завдань, з яких основними є розробка нових сучасних технологій водоочищення і максимальна гармонізація національної нормативної бази, яка регламентує якість питної води, і відповідних стандартів розвинених країн, зокрема ЄС та Рекомендацій ВООЗ.

4. **Мельнічук М. М. Молодіжний та дитячий туризм: сутність та класифікація за віком / М. М. Мельнічук, В. О. Зейко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія:**

Геологія. Географія. Екологія. – 2016. – Вип. 44. – С. 118-122. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhG_2016_44_17.

У статті наведено та охарактеризовано приклади різноманітних підходів до класифікації туризму, залежно від віку подорожуючих. Проаналізовано та узагальнено існуючі визначення дитячого та молодіжного туризму, описані як науковцями сфери туризму, так і з інших галузей науки. Опираючись на Закони України, світовий досвід та сучасні дослідження вікової психології, окремо обґрунтовано встановлення відповідних вікових меж для поняття – молодь та – молодіжний туризм. Також визначено найважливіші функції дитячого та молодіжного туризму, як одного з методів виховної та краєзнавчої роботи з підростаючим поколінням. Після опрацювання відповідної літератури, нами було запропоновано власні варіанти визначення дефініцій – дитячий туризм і – молодіжний туризм, що враховують попередні дослідження різних вчених, Закони України та сучасний стан галузі.

5. **Опара В. М. Стандартизації у сфері оцінки землі** / В. М. Опара, О. А. Домбровська // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Геологія. Географія. Екологія. – 2016. – Вип. 44. – С. 129-136. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhG_2016_44_19.

У статті обґрунтовані головні завдання, значення національної стандартизації у сфері оцінки землі. Дослідження включає аналіз сучасного законодавчого, нормативного забезпечення стандартизації у сфері оцінки майна та майнових прав, в тому числі землі, етапів розвитку оціночної діяльності в Україні. Розглянуті основні принципи, фактори, які впливають на вартість земель, випадки застосування різних методичних підходів щодо визначення ринкової вартості об'єктів майна та майнових прав.

6. **Ричак Н. Л. Розрахунок екологічного збитку від поверхневих вод атмосферного походження (на прикладі житлової підсистеми)** / Н. Л. Ричак, В. М. Московкін, В. В. Кузнецова // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Геологія. Географія. Екологія. – 2016. – Вип. 44. – С. 172-177. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhG_2016_44_26.

У статті пропонується алгоритм, за яким проводиться розрахунок екологічної шкоди повнених вод атмосферного походження. Даний поверхневий стік формуються в умовах житлової підсистеми урболандшафтної басейнової геосистеми р. Уди. Вихідними даними для дослідження є власні польові (відбір проб поверхневого стоку) та лабораторні дослідження їх хімічного складу. Визначені межі та площі урбофункціональних та морфологічно-позиційних підсистеми в межах урболандшафтної басейнової геосистеми р. Уди. Отримані результати показали, що площа житлової підсистеми значна, займає друге місце після полірекреаційної, серед 10 підсистем, що досліджувались.

7. **Касимов А. М. Разработка эффективных технологий утилизации отходов предприятий энергетики и химической промышленности /**

А. М. Касимов, И. В. Удалов, И. В. Сталинская // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Геологія. Географія. Екологія. – 2016. – Вип. 45. – С. 139-147. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhG_2016_45_20.

В статье описаны условия и особенности накопления в Украине крупнотоннажных отходов топливно-энергетического комплекса и химической промышленности. Описаны технологические предпосылки накопления в промышленно развитых регионах Украины большого количества крупнотоннажных отходов и выявлена стойкая тенденция их роста. Указано, что промышленные отходы зачастую содержат тяжелые, редкие и редкоземельные металлы в количествах, дающих возможность оценивать их как техногенные месторождения. Приведен опыт использования крупнотоннажных отходов топливно-энергетического комплекса и химической промышленности в странах Евросоюза и США. Отмечены тенденции накопления токсичных промышленных отходов на предприятиях Украины за последние 15 лет.

8. **Максименко Н. В.** Ландшафтно-екологічне планування, як підґрунтя управлінських рішень про надання екосистемних послуг / Н. В. Максименко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Геологія. Географія. Екологія. – 2016. – Вип. 45. – С. 153-158. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhG_2016_45_22.

Стаття містить теоретичне узагальнення проведених автором досліджень в напрямку адаптації європейської методики ландшафтного планування для України, шляхом створення системи ландшафтно-екологічного планування територій різного функціонального призначення. Зростання прикладної спрямованості географічних і екологічних досліджень зумовило здійснення автором аналізу можливості використання ландшафтно-екологічного планування для розробки управлінських рішень з надання екосистемних послуг. На основі аналізу моделей ландшафтного планування і екосистемних послуг, існуючих у Європі, розроблено принципово відмінні моделі, що відповідають українським особливостям.

9. **Опара В. М.** Картографічне моделювання екологічного стану агроєкосистем / В. М. Опара, І. М. Бузіна, О. Г. Босенко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Геологія. Географія. Екологія. – 2016. – Вип. 45. – С. 166-171. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhG_2016_45_24.

Все частіше в географічних та екологічних дослідженнях використовують картографічне і геоінформаційне моделювання не тільки як засіб візуалізації просторово-часової інформації, але і як механізм її аналізу та оцінювання. Особливо цікавим та перспективним є використання моделей, спрямованих на вирішення актуальних екологічних проблем, зокрема трансформації і забруднення природного середовища, розвитку морфодинамічних процесів. Екологічне картографування є однією зі складових частин інформаційної системи

екологічного управління, що ґрунтується на використанні топографічної інформації та спеціальних екологічних карт.

10. **Швейкін О. Л.** Дослідження способів реалізації технологічних схем екологічно чистих адсорбційних установок осушування природного газу / О. Л. Швейкін, Є. О. Летюк, І. А. Пуханов, О. В. Хвостова, В. М. Ткаченко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Геологія. Географія. Екологія. – 2016. – Вип. 45. – С. 184-189. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhG_2016_45_27.

У статті розглянуто переваги використання екологічно чистого адсорбційного способу осушування природного газу. Проаналізовані технологічні режими та наведені результати експериментальних досліджень щодо оптимізації технологічних схем адсорбційних установок для досягнення високої якості підготовки природного газу. З метою оптимізації технологічної схеми типової установки осушування природного газу були проаналізовані технологічні режими її роботи та проведено розрахунки для трьох варіантів подавання газу регенерації в основну лінію осушування газу, а також проведені експериментальні дослідження, які підтвердили доцільність використання запропонованого авторами способу осушування природного газу.

11. **Крайнюков О. М.** Удосконалення комплексної оцінки екологічного стану та якості води водних об'єктів / О. М. Крайнюков, В. Д. Тімченко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Екологія. – 2016. – Вип. 14. – С. 9-14. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhNU_2016_14_3

Наведено аналіз основних методик, які застосовуються в системі моніторингу вод для комплексної оцінки екологічного стану та якості води водних об'єктів. Найбільш розповсюдженими методиками, які застосовуються для зазначених цілей, є методики розрахунку коефіцієнта забрудненості води та екологічного індексу якості води. Удосконалення комплексної оцінки екологічного стану та якості поверхневих вод здійснено шляхом доповнення існуючих методик способом визначення ступеню ураженості водної екосистеми, залежно від рівнів токсичності води.

12. **Орфанова М. М.** Інноваційні технології у формуванні трирівневої екологічної освіти / М. М. Орфанова, М. М. Орфанова, Т. М. Яцишин, О. І. Рибак // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Екологія. – 2016. – Вип. 14. – С. 98-101. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhNU_2016_14_16.

Збільшення екологічних проблем людства вимагає специфіки організації навчально-виховного процесу сучасної молоді. Освітня інноватика має базуватись на практичному міжнародному досвіді екологічного виховання дітей та учнівської молоді. І головним напрямом є залучення молоді до екологічної просвітницької діяльності, до організації та безпосереднього проведення екологічних заходів, які

сприяють поширенню екологічних знань: різноманітні акції, фестивалі та виставки екологічного характеру, приро- доохоронні форуми, тренінги, семінари, лекції, дискусії та інші.

- 13.Джам О. А. Екологічна компетентність як показник якості екологічної освіти та екологічної безпеки у системі принципів і стратегій сталого розвитку / О. А. Джам // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Екологія. – 2016. – Вип. 14. – С. 102-105. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhNU_2016_14_17.**

Обґрунтовано важливість пошуку та вивчення методів перебудови свідомості стосовно природи, розробки нових пріоритетів взаємодії суспільства і навколишнього середовища як принципово іншого шляху розвитку цивілізації. Приведено основні характеристики екологічної освіти як одного з основних соціальних аспектів забезпечення екологічної безпеки на сучасному етапі. Визначено суть та проведена оцінка екологічної компетентності як важливого інтегрального показника навчальних досягнень. Запропо- нована педагогічна модель формування екологічної компетентності студентів у системі сталого розвитку.

- 14.Крайнюков О. М. Аналіз практики основних суб'єктів Європейського союзу з оцінки ризику впливу хімічних речовин на довкілля та здоров'я людини на тлі сучасних інтерактивних розробок / О. М. Крайнюков, А. В. Якушева // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Екологія. – 2016. – Вип. 15. – С. 38-42. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhNU_2016_15_7.**

Наведено аналіз функціонування основних суб'єктів Європейського Союзу, які мають відношення до регулювання нормативних засад з оцінки ризику, обумовленого впливом хімічних речовин на довкілля та здоров'я населення. Таким чином були виявлені основні проблемні питання, рішення яких потребує новітніх розробок, які включали б комплексний підхід. Однією з таких сучасних розробок є MERLIN-Ехро, представлені основні переваги використання цього інструменту.

- 15.Гололобова О. О. Агроекологічна ефективність використання біологічних відходів / О. О. Гололобова, Я. С. Бушкіна // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Екологія. – 2016. – Вип. 15. – С. 43-50. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhNU_2016_15_8.**

Наведені дані досліджень щодо застосування біологічних відходів при виробництві гуматів в якості добрива овочевих культур. Капуста та морква не накопичують в господарській частці урожаю важких металів; у плодах перцю солодкого спостерігається незначне накопичення кадмію. Висновки. Показана висока агроекологічна ефективність використання залишкового органічного продукту

фізико-хімічної переробки гною великої рогатої худоби в якості добрива для отримання екологічно безпечної овочевої продукції.

16. **Кулик М. І. Забруднення ґрунтового покриву важкими металами, привнесених відпрацьованими моторними мастилами / М. І. Кулик, А. А. Лісняк, С. Торма // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Екологія. – 2016. – Вип. 15. – С. 122-127. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhNU_2016_15_18.**

Важкі метали, які містяться в складі відпрацьованих моторних мастил мають високу здатність до накопичення в ґрунті. Чорноземи опідзолені завдяки своїм фізико-хімічним властивостям мають більш високу здатність поглинати та затримувати важкі метали у фіксованому стані в порівнянні з темно-сірими опідзоленими ґрунтами, про що посвідчує вищий показник сумарного забруднення.

06.07.2017